

Baltussen Konserven,

de oudste en na omzwervingen weer zelfstandig

door Frans Baltussen

In de lange geschiedenis van de firma Baltussen zijn twee episoden te onderscheiden. In de eerste honderd jaar, van 1868 tot 1968, was het een familiebedrijf dat appelstroop, jam en andere fruitconserven produceerde onder de merknaam Betuw's Roem. In 1968 is de firma omgezet in een besloten vennootschap en vond er een afrekening plaats met mijn vader, met 74 jaar de oudste firmant. De drie overige firmanten - Frans sr. (64), Albert (51), en Frans jr. (32) - hebben de bv voortgezet en die geleidelijk omgeschakeld van de productie van jam, appelstroop en vruchtenconserven naar groentenconserven in glas.

Het reconstrueren van de bedrijfsgeschiedenis is niet eenvoudig. Oud-directieleden van Baltussen zijn reeds lang overleden. Door de verwoestingen in de Tweede Wereldoorlog en de drie jaar evacuatie buiten Elst is

er nauwelijks iets bewaard gebleven van de bedrijfsgegevens van voor die tijd. Over de familie is gelukkig wel veel bekend dankzij de familiechroniek, geschreven door pater Albert A.J. Baltussen S.J. (1904-1985), jongste broer van mijn vader. Over het begin van het bedrijf in 1868 weten we wel het een en ander. Oprichter van de stroop- en jamfabriek in Driel was mijn overgrootvader Josephus Franciscus Baltussen. Hij leefde van 1822 tot 1889. Frans, zoals hij werd genoemd, werd geboren op een tabakshoeve in Aam, een buurtschap van Elst.

Hij was een geboren handelaar en bijzonder ondernemend. Niet tabak maar fruit werd het product waarop hij zijn zaken tot ontwikkeling bracht.

De Hazenkamp

Oprichter en overgrootvader Frans Baltussen kwam in Driel terecht dankzij een erfenis. Diens vader, ook een Franciscus (1781-1863), schonk hem bij leven het land genaamd de Hazenkamp in Driel, een stuk weiland van ongeveer 4 morgens (1 Gelderse morgen = 0,86 ha) even buiten het dorp. Frans bouwde daar een woonhuis met schuren, plantte een boomgaard aan en bestemde een perceel voor tabaksplanten. Halverwege de 19^e eeuw werd in onze streken nog volop tabak geteeld, een gewas dat in de loop van de tijd geheel door de fruitteelt werd overvleugeld. De fijne kneepjes van de tabaksteelt had Frans geleerd op de boerderij van zijn vader in Aam.

Boerderij de Hazenkamp in Driel rond 1935. Het pand is verwoest in 1944/1945

Affiche anno 1930

Overzicht van de producten van Baltussen in een Duits blad van oktober 1931

Hotel De Harmonie, bewoond en geëxploiteerd door de familie Baltussen in Elst anno 1900 op de hoek van de Rijksweg en de Korte Dorpsstraat

van fruitveilingen, zoals de VVOB in Elst en later de EKV in Ressen.

Aan de verwerking van de vruchten kwam veel handwerk te pas: het ontstelen van kersen en pruimen, het ontkelken van aardbeien, het ritsen van bessen, enz. Daardoor werd Baltussen een belangrijke werkgever in het kleine plaatsje Driel. Heel veel Drielenaren hebben er gewerkt, soms meer dan honderd vrouwen en mannen in het seizoen.

Fabriek in Driel, kantoor in Elst

Overgrootvader Frans overleed in 1889. Twee van zijn zonen volgden hem op. Een zoon is Josephus Franciscus (Frans) (1857-1917), mijn grootvader. De tweede is Arnoldus Johannes (Nol) (1871-1943), de jongste zoon van Frans en Elisabeth. Nol trouwde met Johanna van der Horst en zij gingen wonen op de Hazenkamp. Het echtpaar kreeg 15 kinderen. Frans trouwde in 1888 met Cornelia Dijkman, dochter van de bekende fruitkwerker Jan Dijkman in Wijk bij Duurstede.

Zij kregen 10 kinderen. Frans en Cornelia vestigden zich in Elst en huurden en exploiteerden hotel De Harmonie op de hoek van de Rijksweg en de Korte Dorpsstraat.

Het pand bood genoeg woongelegenheid voor het gezin en kantoorruimte voor de fabriek in Driel en de fruithandel. Het werd verwoest tijdens de oorlogshandelingen in september 1944.

*Josephus Franciscus
Johannes Baltussen
(1894-1974)*

*Arnoldus Johannes
Baltussen
(1871-1943)*

*Josephus Franciscus
Baltussen
(1857-1919)*

Tussen Frans en Nol was er een duidelijke taakverdeling. De laatste was verantwoordelijk voor de productie en verzending van de orders op het bedrijf in Driel. De eerste voor de inkoop, verkoop en de administratie. Het werken op twee locaties pakte goed uit en daardoor bracht Frans zowel de fabriek als de fruithandel tot grote bloei. De spoorwegen hadden het vervoer over het water inmiddels overvleugeld en daardoor lag Elst met zijn uitstekende spoorverbindingen veel gunstiger dan Driel aan de Rijn. Elst was ideaal voor de verzending van het fruit door heel Nederland en ook naar Engeland. In 1906 verhuisde Frans met gezin en kantoor naar het huis achter De Harmonie aan de Korte Dorpsstraat, ongeveer op de plek waar nu het Ambtshuis staat.

Begin 1900 werd er een tweede fabriek gesticht in Elten, net over de grens in Duitsland. De reden daarvoor was dat appelstroop vooral naar het Duitse Roergebied werd geëxporteerd, waar een grote concentratie mijnwerkers was ontstaan. Zij namen dagelijks hun trommeltje met gezonde en goedkope appelstroop besmeerde boterhammen mee de mijn in. Op een zeker moment verhoogde Duitsland de invoerheffing op appelstroop en werd het goedkope appels ter verwerking in Duitsland te exporteren omdat daarop diezelfde heffing niet van toepassing was.

Actief in het dorpsleven

Mijn opa Frans heeft veel betekend voor het rooms-katholieke verenigingsleven in Elst. Van de meeste katholieke verenigingen was hij medeoprichter en bestuurslid. Ook is hij lange tijd gemeenteraadslid geweest.

Arnoldus Baltussen erfde de Hazenkamp van zijn ouders en hij liet het huis aanzienlijk verbouwen en vergroten. Als medefirmant van de jam- en stroopfabriek verzorgde hij vooral het productieproces en gaf hij leiding aan de mensen die op de boerderij werkten. Om zeker te zijn van voldoende aanvoer van fruit voor de fabriek kocht hij grote stukken grond en beplante die met fruitbomen en bessenstruiken. Ook hield hij er een grote veestapel op na, die soms uit meer dan 100 runderen bestond voor de vetmesterij. Door zijn eenvoud en oprecht optreden werd hij de vraagbaak voor de hele gemeente Heteren,

Kantoor van de jamfabriek in huize Vredenburg te Elst, het woonhuis van de familie Baltussen, rond 1926. Het pand staat nog altijd aan Rijksweg Noord

waarvan Driel toen deel uitmaakte. Mensen met problemen op allerlei gebied werden geholpen. In 1922 werd hij namens de katholieke lijst (later de Rooms Katholieke Staatspartij) wethouder van de gemeente Heteren. Hij heeft die functie vervuld tot zijn dood in 1943. Een weg werd naar hem genoemd: *de Wethouder Baltussenweg*. In het bedrijf werd mijn grootvader na zijn overlijden in 1917 opgevolgd door zijn oudste zoon Josephus Franciscus Johannes, ook weer Frans genoemd. Hij was mijn vader. Frans was toen nog geen 23 jaar en de zaken drukten als een zwaar juk op zijn jonge schouders: een uitgebreide fruithandel op Duitsland en Engeland en een appelstroop- en jamfabriek te Driel met een nevenbedrijf in Elten. Bovendien had zijn moeder aan Frans de verdere opleiding van zijn jongere broers en zusjes toevertrouwd. Gelukkig had hij aan Arnoldus in Driel een grote steun als medefirmant en beheerder van de fabriek.

Frans trouwde in 1927 met Maria-Elisabeth Janssen uit Groningen. Hij had haar leren kennen toen zij in Nijmegen op kostschool ging en in de weekends dikwijls met zijn zusjes naar Elst mee kwam. Mijn ouders gingen in Huize Vredenburg aan de Rijksweg Noord in Elst wonen, dat tevens het kantoor van de zaak huisvestte.

” Werk op kantoor is toegenomen

Als je ruim veertig jaar bij een bedrijf werkt, mag je gerust zeggen dat je er veel van weet. Niet alles, want dat vindt Hannie Veggelers overdreven. Maar als managementassistente, die voorheen zo nodig bijsprong in de productie, beschikt ze over veel bedrijfsinformatie. Dus weten de mensen haar echt wel te vinden als ze vragen hebben.

In de loop van de jaren heeft Hannie heel wat mensen zien komen en gaan. “Toen ik vijftien jaar was ben ik bij Baltussen gaan werken, ik was geslaagd voor de mavo en had geen zin meer om verder te leren. Directeur Albert Baltussen vroeg aan mijn schoolvriendin of ze interesse had in een baan bij Baltussen en voor mij was er ook plek. Samen zijn we toen op kantoor als administratief medewerkster begonnen. Het bedrijf kende ik al omdat ik er vakantiewerk had gedaan, potten vullen met morellen.”

Hannie ging ijverig aan de slag en leerde al doende de administratie bij te houden. “Ik begon met een typemachine in een koffertje, die ging na werktijd weer in een kluis. Voor het uitrekenen van facturen hadden we een grote telmachine, de boekhouding werd gedaan met een kolossale boekhoudmachine en we hadden nog een telex. We moesten veel handmatig doen. “

De koffertypemachine werd een elektrische typemachine en nog later deed de computer zijn intrede op kantoor. “Dat was een grote omschakeling. Om er mee om te leren gaan heb ik zelf een computer gekocht en door er thuis patience op te spelen oefende ik in het omgaan met de muis. Ik heb ook veel cursussen gevolgd.”

Foto: Bert Kalfsbeek

Naam:

Hannie Veggelers

Geboren:

14-09-1955

Bedrijf:

**Baltussen Konserven,
Driel**

Functie:

Management-assistente

In dienst:

01-07-1971 (tot heden)

Brandkast van het kantoor in huize Vredenburg, 1944/1945

Het huis aan het eind van een lange oprijlaan staat er nog. Zij kregen zes kinderen: vijf meisjes en mij, Frans, in 1936.

Een druk zakenleven belette mijn vader niet zich te interesseren voor het sociale en kerkelijk leven in zijn woonplaats. Hij werd voorzitter van de R.K. Kiesvereniging; bestuurslid, regisseur en later voorzitter van de R.K. Toneelvereniging Werken en Weldoen. Hij was medeoprichter en secretaris van de stichting R.K. Verenigingsgebouw Het Centrum. In 1920 werd hij gekozen als raadslid en later als wethouder van de gemeente Elst. Omdat mijn grootvader voorzitter was van de in 1915 opgerichte woningbouwvereniging Elst volgde mijn vader hem op na diens overlijden, eerst als secretaris en later als voorzitter. Daarnaast was vader bijna 50 jaar lid van het rooms-

katholiek kerk- en schoolbestuur in de functie van secretaris. Voor al dit kerkelijke en sociaal werk werd hij in 1961 door Z.H.de Paus onderscheiden met de ridderorde van Sint Silvester. Ook in de Nederlandse Vereniging van de groenten en fruitverwerkende industrie heeft hij diverse bestuursfuncties vervuld.

Verwoestingen in de oorlog

In 1943 stief Arnoldus Baltussen en volgde zijn zoon Frans (1904-1993) hem op in het bedrijf. Enkele jaren

Met man en macht werd in 1948 gewerkt aan de wederopbouw van het bedrijf. De aannemer was Uytling in Driel.

In de beginjaren was het soms rustig op kantoor en toen Hannie dat vertelde aan directeur Frans Baltussen, vroeg hij haar of ze af en toe 's middags wilde helpen in de fabriek, als het daar druk was. "Dat vond ik best leuk, stond ik met een paar vrouwen op de etiketteerafdeling. Ik kan me ook herinneren dat ik 's nachts wel eens doperwten heb gesorteerd met een paar mensen, ook Will Baltussen, de vrouw van Frans, stond aan de lopende band. Ja, als de doperwten van het land komen, is het belangrijk om ze zo snel mogelijk te verwerken."

Tegenwoordig komt het niet meer voor dat Hannie in de produktie werkt, want op kantoor is genoeg te doen. "Nu zijn we met zo'n 35 personen in het bedrijf, met in het seizoen veel uitzendkrachten er bij. Toen ik hier begon werkten er beduidend meer mensen. In de loop van de jaren is in de fabriek het werk steeds meer geautomatiseerd en is daar minder mankracht nodig. Het werk op kantoor is toegenomen, onder andere omdat onze afnemers steeds meer informatie willen hebben over de producten die we leveren. Hoe zwaar een pot is bijvoorbeeld, hoe een product is samengesteld. Je moet bovendien veel meer registreren dan vroeger."

In 2011 werkte Hannie veertig jaar bij Baltussen Konserven, inmiddels vier in plaats van vijf dagen per week. "Ik heb nooit serieus overwogen om weg te gaan, ik vond dat ik hier steeds nieuwe dingen kon leren. In de periode dat we overgingen naar de Suiker Unie vond ik het wel spannend, waar het met het bedrijf naar toe zou gaan. Ik heb ook altijd gezegd dat ik zou stoppen als Frans Baltussen wegging. Maar dat heb ik niet gedaan. Want hij heeft voor een heel sociale opvolger gezorgd, Ruben Bringsken is een fijne directeur. Daarvoor heeft Frans een pluim verdiend."

later werd ook een jongere zoon, Albert, (1917-1986) in de zaak werkzaam. Frans en Albert kregen geen kinderen, maar Albert en zijn vrouw hebben twee meisjes aangenomen. Frans en Albert hebben in hun woonplaats Driel en in de gemeente Heteren veel gemeentelijke en sociale bestuursfuncties vervuld.

De Tweede Wereldoorlog was voor het bedrijf en de familie een grote ramp. Zowel de fabriek in Driel als het bedrijf in Elten werden volledig verwoest, evenals de woonhuizen van de families in Driel en Elst. Er zijn dan ook bijna geen oude documenten en foto's van voor de oorlog bewaard gebleven. Zowel de grote brandkast op het kantoor in Huize Vredenburg als die in de fabriek zijn opengebroken en leeggehaald.

Dat gemis maakt een gedetailleerde reconstructie van de geschiedenis van het bedrijf onmogelijk.

Bij de invasie van de geallieerden in 1944 is de fabriek totaal verwoest

Collegiale hulp

De collegiale contacten tussen de Overbetuwse fruitconservenfabrikanten waren goed. Tot het midden van de 20^e eeuw waren het nog echte familiebedrijven en ook buiten de zakelijke aangelegenheden gingen de families met elkaar om. Mijn grootvader en vader hebben enkele keren collega Taminiau geldelijk ondersteund en ze hadden tijdelijk een deelname in dat bedrijf. Door de snelle expansie had Taminiau vaak behoefte aan extern kapitaal.

Die collegialiteit kwam sterk tot uiting in en na de Tweede Wereldoorlog die in de Betuwe zoveel ontredering teweeg bracht. De productie van appelstroop en jam werd overgenomen door de firma Van Woerkom in Oosterhout en die van de fruitconserven door Zwanenberg in Oss, dat naast vlees toen ook vruchten verwerkte. Door de adoptie van de productie van de Firma Baltussen door Van Woerkom en Zwanenberg konden onze

agenten en commissionairs hun klanten blijven bedienen. De grote inkoopcombinaties van vandaag waren er niet en elk winkeltje moest regelmatig worden bezocht om de bestelling op te nemen.

In september 1944 werd de bevolking van de Over-Betuwe geëvacueerd. Vanaf onze achtereenvolgende evacuatie-adressen, (twee jaar Overlangel bij Ravenstein en een jaar in Grave) reisde mijn vader op en neer naar Oss, Oosterhout en Elst. Hij beschikte over een auto (een Austin 7) die hem was toegewezen wegens zijn werk voor de Nederlandse voedselvoorziening. In 1948 werd de fabriek in Driel herbouwd. Omdat Elten Nederlands grondgebied was geworden had het geen zin meer daar een nieuwe fabriek te bouwen.

Het kantoor in Elst werd tijdens onze evacuatietijd waargenomen door Johan Albers van de Linden, die vanaf 16-jarige leeftijd reeds werkzaam was bij de firma. Hij heeft het 50-jarig dienstverband vol gemaakt en hij was een onmisbare steun in deze moeilijke jaren van de evacuatie.

Jam en stroop uit de gratie

Na de herstart van de fabriek in Driel veranderde de marktsituatie tegen het eind van de vijftiger jaren vrij snel. Jam en appelstroop raakten een beetje uit de gratie van de consumenten. Andere vormen van broodbeleg waren sterk in opkomst, zoals vleeswaren, chocoladeproducten, pindakaas, hagelslag. De grote collega's als Hero in Breda en De Betuwe in Tiel waren bovendien tot geduchte concurrenten uitgegroeid. De inkoopkosten voor fruit gingen omhoog als gevolg van de stijgende pluklonen. Daardoor werd het goedkoper deze producten te importeren vanuit Oost-Europese landen. Deze situatie gaf genoeg aanleiding de productie van appelstroop en jam in de loop van de jaren 60 van de vorige eeuw geleidelijk te vermindern en tot slot te beëindigen.

Overstap naar groenteconserven

Vanaf 1968 ging het bedrijf een nieuwe fase in als Baltussen Konservenfabriek B.V.

Viering van het 100-jarig bestaan in 1968. V.l.n.r. Albert Baltussen, Driel, burgemeester J. Bolt van gemeente Heteren; Frans Baltussen, Driel, Frans Baltussen sr., Elst; burgemeester F. Van Hövell tot Westerflier van gemeente Elst, Frans Baltussen jr., Elst

Het maakte een geleidelijke overstap naar groenteconserven. Dat kon doordat van een aantal groentesoorten de machinale oogst op gang kwam. Het werd daardoor mogelijk om snel en relatief goedkoop grote hoeveelheden groenten op de juiste tijd en van de gewenste kwaliteit aan te voeren van gecontracteerde landbouwbedrijven. Evenals voor de fruitproducten was Duitsland ook voor de groenteconserven een belangrijke afzetmarkt. Er zijn jaren geweest dat zeker de helft van de productie naar Duitsland werd geëxporteerd. Belangrijke producten wa-

Korven met potten groenteconserven, onder druk gesteriliseerd in een autoclaaf (1968)

ren witte tuinbonen, boterbonen, doperwtten met Parijse wortelen (ronde worteltjes) en sperziebonen. Ook in de persoonlijke sfeer veranderde er veel. Bij het honderdjarig bestaan van het bedrijf in 1968 is mijn vader uitgetreden en is de firma omgezet in een bv. De drie aandeelhouders, ieder met een derde deel, waren Frans en Albert Baltussen in Driel en ik zelf, Frans Baltussen jr. in Elst. In 1974 stapte ook Frans in Driel, inmiddels 70 jaar, uit het bedrijf. Albert was al enkele jaren arbeidsongeschikt. Het uitreden van deze eigenaren had grote betekenis voor de financiering van het bedrijf. De pensioenvoorzieningen van de beide directeurs-groootaandeelhouders bestond voornamelijk uit hun aandeel in het bedrijf en dat betekende dat zij moesten worden uitgekocht. Daarvoor moest geld gevonden worden. Daarnaast was versterking van de directie nodig voor de verkoop en de financiën.

Nog één Baltussen over

Er was dus nu nog één Baltussen in het bedrijf, waardoor de continuïteit op het spel stond. Ik verkende de mogelijkheden voor fusie of overname, maar dat lukte niet. Toen heb ik mijn zwager Jean Engelen bereid gevonden om de helft van de aandelen van Frans sr. en een deel van de aandelen van Albert over te nemen. De andere helft en het restant van de aandelen van Albert heb ik toen overgenomen. Jean Engelen had daar het kapitaal voor nadat hij zich had laten uitkopen bij Celtona-Nefa in Nijmegen, waarvan hij directeur was. Dat bedrijf werd overgenomen door Bührmann-Tetterode. Eveneens werd in de directie opgenomen J. van Duivenvoorden, afkomstig van de groenteconservenfabriek Veluco in Oosterbeek. De directie bestond zo weer uit drie personen, met deze taakverdeling:

F. Baltussen

algemeen directeur, inkoop, teeltcontracten

J. Engelen

verkoop en financiën

J. van Duivenvoorden

productie en personeelszaken

In deze nieuwe directie bleek het heel moeilijk om tot een goede teamvorming te komen. De zaken liepen hard achteruit. Na vijf jaar werd in goed overleg afscheid genomen van Van Duivenvoorden. Tussen de twee overgebleven directeurs werd de samenwerking steeds moeilijker. Het conservenbedrijf is een seizoensbedrijf dat ervaring en vakmanschap vereist die ontbreken bij mensen afkomstig uit een andere bedrijfstak.

Baltussen Konserven in Driel in 1992; de boomgaard was eigendom van Arnoldus Baltussen

Overname door Berenschot en Cosun

De continuïteit van het familiebedrijf was in 1988 onzeker. Het was dan ook heel welkom dat George Berenschot uit Amsterdam interesse toonde. Zijn participatiemaatschappij Beril BV had belangstelling voor familiebedrijven zonder opvolger. Beril was al eigenaar van Aarts conserven in Lottum (L), dat asperges en fruitspecialiteiten verwerkte. Met de prijs voor mijn aandelen in het bedrijf Baltussen maakte ik voor Berenschot de overname aantrekkelijk en kon mijn zwager Engelen worden uitgekocht.

Kort daarop volgde de overname van Smeets Conserven in Weert, met champignons als specialiteit. Zo ontstond de BAS-groep, Baltussen, Aarts en Smeets, met een centraal verkoopkantoor. Ik bleef directeur van Baltussen, met een goed arbeidscontract.

Eind 1990 toonde de Cosun interesse voor de overname van de BAS-Groep. Cosun is van oudsher een coöperatie die suikerbieten van de leden-boeren tot suiker verwerkt en toen streefde naar productverbreding. Cosun nam een aantal conservenfabrieken over, waaronder de BAS-groep. De bedoeling was van deze combinatie een sterke Europese conservenpoot te maken als tegenwicht tegen Bonduelle in Frankrijk. Daar kwam niets van terecht. De bedrijven zijn verkocht of geliquideerd. Baltussen Konservenfabriek BV maakte netjes winst, maar het vertrouwen in ons bedrijf zou niet lang aanhouden na het falen van die andere bedrijven. Bij verkoopgesprekken moest ik de balans van het bedrijf meenemen om onze afnemers ervan te overtuigen dat ze zaken deden met een zeer gezonde leverancier.

Weer op eigen benen

Met enige moeite kreeg ik van Cosun instemming en de tijd een oplossing te zoeken voor continuïteit van ons bedrijf. Wij hadden goede zakelijke contacten met het conservenbedrijf Hak, in die tijd een onderdeel van CSM, concurrent van Cosun. De gesprekken met Hak over een overname pakten positief uit, maar inmiddels had CSM ook genoeg gekregen van de conservenindustrie.

Henk Hak, de enige van de familie die nog werkzaam was in het bedrijf, vond het jammer dat de overname daarom niet doorging, maar hij had wel een andere oplossing. Hij stelde voor Baltussen te laten overnemen door zijn zoon Arjan en schoonzoon Ruben Bringsken, na een inwerkperiode. Dat voorstel sprak mij erg aan. Ik heb voorgesteld dat ik dan ook graag voor een deeltje wilde meedoen.

Na een bedrijfsonderzoek van een paar weken besloot Ruben het bedrijf van Cosun over te nemen. De onderhandelingen daarover heb ik mogen doen en na enkele gesprekken kwam daar een voor ons acceptabele vraag-

PRIJSCOURANT VAN JAMS enz.		Februari 1954.
M E R K	„Betuw's Roem”	(wettig gedeponeerd)
HUISHOUDJAM I		
	in potten à 450 gram netto	grossiersprijs
	diverse smaken	f. 0.56 excl. statiegeld
	pruimen	„ 0.48 „ „
	emmers à 11 Kg. netto	
	diverse smaken	„ 1.26 per Kg.
	pruimen	„ 1.06 „ „
HUISHOUDJAM II		
	in potten à 450 gram netto	
	diverse smaken	„ 0.42 excl. statiegeld
	pruimen	„ 0.37 „ „
	emmers à 11 Kg. netto	
	diverse smaken	„ 0.94 per Kg.
	pruimen	„ 0.82 „ „
APPELSTROOP		
	in potten à 450 gr. netto	„ 0.39 excl. statiegeld
	in cartonbussen à 850 gr. netto	„ 0.78 per st.
	in blikken à 450 gr. netto	„ 0.54 per st.
	in emmers à 10 Kg. netto	„ 8.46 per st.
APPELMOES		
	in blikken à 850 gr. netto	„ 0.58 per bl.
	in flacons à 720 gr. netto	„ 0.43 excl. statiegeld
	in flacons à 360 gr. netto	„ 0.25 „ „
VRUCHTEN OP SAP		
Kwetsen	in flacons à 720 gr. netto	„ 0.50 excl. statiegeld
	in flacons à 360 gr. netto	„ 0.27 „ „
Reine Claudes	in flacons à 720 gr. netto	„ 0.73 „ „
Mirabellen	in flacons à 720 gr. netto	„ 0.79 „ „
Gele Pruimen	in flacons à 720 gr. netto	„ 0.52 „ „
Rouanen	in flacons à 720 gr. netto	„ 0.81 „ „
	in flacons à 360 gr. netto	„ 0.43 „ „
Bramen	in blikken à 425 gr. netto	„ 0.51 „ „
Bosbessen	in blikken à 425 gr. netto	„ 0.51 „ „
Peren	in blikken à 850 gr. netto	„ 0.95 „ „
LEVERING: Franco Huis; BETALING: Netto contant.		
Uw opdrachten gaarne wachtend,		
Hoogachtend,		
Firma J. F. BALTUSSEN.		

prijs uit. Op 24 maart 1998 is de overdracht getekend met terugwerkende kracht per 1 januari 1998. Na veel omzwervingen is Baltussen op dat moment weer op eigen benen komen te staan.

Ik was daar erg gelukkig mee. Sinds 1 januari 1975 was ik nog de enige Baltussen in het bedrijf. In de familie was niemand die interesse had in de opvolging. Mijn grootste zorg was altijd geweest het veilig stellen van de continuïteit van het bedrijf. Als grootste werkgever in Driel zag ik dit ook als mijn plicht. Alle pogingen sinds 1975 hadden niet de gewenste resultaten opgeleverd maar in 1998 was de terugkoop van Baltussen Konservenfabriek B.V. door ons drieën eindelijk gelukt. De onderlinge samenwerking was erg prettig en positief voor de ontwikkeling van het bedrijf. Na anderhalf jaar vond ik dat ik het bedrijf met een gerust hart kon verlaten. Ik ben met pensioen gegaan, na een dienstverband van ruim 40 jaar. Ruben Bringsken nam in 2006 mijn aandelen over, nadat hij eerder die van Arjan Hak had overgenomen.

Klaar voor de toekomst

Ik was opgegroeid met drie collega's uit de vorige generatie, die de crisis in de dertiger jaren hadden meegemaakt. Die hadden de instelling niet verder te springen dan de polsstok lang is. De modernere aanpak maakt het mogelijk flink te investeren in de automatisering van het productieapparaat en de modernisering van de gebouwen.

Regelmatig heb ik de mogelijkheid om even bij te praten over de gang van zaken. Ik heb veel respect voor de behaalde resultaten. Naast de reguliere private-labelproductie, voor bijna alle Neder-

Frans Baltussen, auteur van dit hoofdstuk, nam in 1999 afscheid van Baltussen Konserven. In de hal bij het kantoor hangt een kunstwerk, gemaakt door Ambacht Haalderen, in 1968 aangeboden door het personeel ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van het bedrijf

landse supermarktoorganisaties en een aantal Europese, is Baltussen na een start in 1994 ook uitgegroeid tot marktleider in biologische groenten en fruit in Europa. De verwerking van biologisch geteelde groenten en fruit is een sterke en stabiele pijler onder de onderneming geworden. Het bedrijf kent nu een platte organisatie, gericht op kwaliteit, duidelijkheid, flexibiliteit en werkplezier. Het kijkt niet alleen naar het productieproces, maar neemt de hele keten zeer serieus, van boer tot bord. Baltussen kent een open cultuur waar gericht geïnnoveerd wordt en men continue op zoek is naar verbeteringen. Mijn wens is dat het bedrijf met die houding in 2018 zijn 150-jarig kan vieren.

Over de auteur:

Frans Baltussen was vanaf 1958 werkzaam bij de conservenfabriek Baltussen en van 1968 t.e.m.1999 directeur/aandeelhouder.

Bronnen:

- Pater A.J.A. Baltussen S.J.: Kroniek van de familie Baltussen.
- Frans Baltussen, memoires en persoonlijk archief.

Foto's:

Collectie Frans Baltussen